

.....
การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานรายวิชากฎหมายทั่วไปเกี่ยวกับอาชีพสำหรับนักศึกษา
ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

The Development of Problem-based Learning Activities; General Law Course Related to
Career for Students at the Diploma Level

หยกนภา เพชรล้ำ, ชัยวัฒน์ สุภักควรกุล และ ธัญลักษณ์ เขจรภักดิ์

Yoknapa Petchlam¹, Chaiwat Supakworakul² and Thanyaluck Khechornphak³

¹วิทยาลัยเทคนิคมหาสารคาม

^{2,3}คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

¹Maha Sarakham Technical College, Thailand

^{2,3}Faculty of Education, Rajabhat Maha Sarakham University, Thailand

¹E-mail: Yoknapa04@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-2940-3682>

²E-mail: Holg_tapaa@hotmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5211-497X>

³E-mail: Thanyaluck.k@rmu.ac.th, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-8450-4921>

Received 07/12/2022

Revised 17/12/2022

Accepted 22/12/2022

บทคัดย่อ

ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีทำให้ต้องมีการเปลี่ยนแปลงเนื้อหาสาระตามหลักสูตรควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะใหม่ ๆ ที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในรายวิชากฎหมายทั่วไปเกี่ยวกับงานอาชีพ ผู้วิจัยเลือกจัดกิจกรรมการสอนโดยใช้รูปแบบปัญหาเป็นฐาน (Problem-based learning หรือ PBL) การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน รายวิชากฎหมายทั่วไปเกี่ยวกับงานอาชีพ สำหรับนักศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 (2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน และ (3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาช่างยนต์ วิทยาลัยเทคนิคมหาสารคาม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 42 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ (1) แผนการจัดการเรียนรู้ (2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ (3) แบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test (Dependent Samples) ผลการวิจัยพบว่า (1) กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงมีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.14/82.83 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด (2) ผลสัมฤทธิ์

[611]

Citation:

หยกนภา เพชรล้ำ, ชัยวัฒน์ สุภักควรกุล และ ธัญลักษณ์ เขจรภักดิ์. (2565). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานรายวิชากฎหมายทั่วไปเกี่ยวกับอาชีพสำหรับ
นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 2 (6), 611-626

Petchlam, Y., Supakworakul, C., Khechornphak, T., (2022). The Development of Problem-based Learning Activities; General Law Course Related to
Career for Students at the Diploma Level. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 2 (6), 611-626; DOI: <https://doi.org/10.14456/iarj.2022.167>

.....
ทางการเรียนของนักศึกษาโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ (3) นักศึกษามีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : กิจกรรมการเรียนรู้; การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

Abstract

Advances in technology have led to changes in curriculum content along with the development of new skills required for the 21st century. Organizing teaching and learning activities in the general law course about professional work, the researcher selected teaching activities using Problem-based learning or PBL. Thus, the purposes of this research were to (1) To develop problem-based learning activities for vocational students effectively according to the 80/80 criteria (2) to compare the learning achievement before and after learning the problem-based learning activities, and (3) to study the students' satisfaction with learning with the problem-based learning activities. The sample group consisted of students at the advanced vocational certificate level in the field of automotive mechanics, at Maha Sarakham Technical College who were studying in the second semester of the academic year 2021 total of 42 students by using a base-specific randomization method. The instruments used in this study were 6 lesson plans, an achievement test, and a questionnaire. The statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation, and t-test (Dependent Samples). The results showed that (1) Problem-based learning activities for students at the Diploma level, an efficiency of 80.14/82.83 satisfies the set criteria. (2) the students have academic achievement through problem-based learning activities After studying, it was higher than before learning at the statistical significance level of .05. And (3) the satisfaction with problem-based learning activities developed for students at the Diploma level The overall mean was at a high level.

Keywords: Learning Activities; Problem-based Learning

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่มุ่งเน้นในการจัดการศึกษา โดยยึดหลักนักเรียนเป็นศูนย์กลาง นักเรียนสามารถเรียนรู้ และสามารถพัฒนาตามธรรมชาติอย่างเต็มศักยภาพได้ ครูผู้สอนจะต้องเปลี่ยนแปลงบทบาทจากการเป็นผู้ชี้แนะ ผู้ถ่ายทอดความรู้ ไปเป็นผู้ช่วยเหลือ ส่งเสริมและสนับสนุนนักเรียนในการแสวงหาความรู้จากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ขึ้นได้ด้วยตัวเอง รวมถึงการเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน รู้จักคิดค้นลงมือปฏิบัติจริง (Learning by Doing) ตามความถนัดและความสนใจของแต่ละคนสามารถค้นหาคำตอบและสรุปความคิดได้ด้วยตัวเอง โดยกิจกรรมการเรียนการสอนจะต้องมีลักษณะที่ช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้น จดจ่อผูกพันกับกิจกรรมที่มีคุณภาพเน้นผลลัพท์ที่เกิดแก่ตัวของนักเรียนเอง (มาตรา 22) นอกจากนี้ ยังได้มุ่งเน้นให้สถานศึกษาดำเนินการเพื่อจัดกระบวนการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของนักเรียน การฝึกทักษะ กระบวนการคิด การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้เพื่อนำมาใช้ป้องกันและแก้ไขปัญหา การจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติให้สามารถทำได้ ทำเป็น และใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผู้สอนมีการจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ (มาตรา 24) ทั้งนี้ ครูผู้สอนและนักเรียนสามารถเรียนรู้ไปพร้อมกันได้จากสื่อการเรียนการสอนที่มีอย่างหลากหลายในปัจจุบัน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 4)

ปัจจุบัน การเรียนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) มีจำนวนนักเรียน นักศึกษาเพิ่มมากขึ้น สืบเนื่องจากนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่กำหนดอัตราส่วนของผู้เรียนอาชีวศึกษาเพิ่มมากขึ้น โดยหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2563 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2563 : 1) ได้กำหนดหลักการของหลักสูตรว่า เป็นหลักสูตรเพื่อพัฒนากำลังคนระดับเทคนิคให้มีสมรรถนะ มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ สามารถประกอบอาชีพได้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานและการประกอบอาชีพอิสระ สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนการศึกษาแห่งชาติ เป็นไปตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ มาตรฐานการศึกษาของชาติ และกรอบคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ นอกจากนั้นเป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้เลือกเรียนได้อย่างกว้างขวาง เน้นสมรรถนะเฉพาะด้านด้วยการปฏิบัติจริง สามารถเลือกวิธีการเรียนตามศักยภาพและโอกาสของผู้เรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเทียบโอนผลการเรียน สะสมผลการเรียน เทียบโอนความรู้และประสบการณ์จากแหล่งวิทยาการ สถานประกอบการและสถานประกอบอาชีพอิสระ มุ่งเน้นให้ผู้สำเร็จการศึกษามีสมรรถนะในการประกอบอาชีพ มีความรู้เต็มภูมิ ปฏิบัติได้จริง มีความเป็นผู้นำและสามารถทำงานเป็นหมู่คณะได้ดี สนับสนุนการประสานความร่วมมือในการจัดการศึกษาร่วมกันระหว่างหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน และเป็นหลักสูตรที่เปิด

โอกาสให้สถานศึกษา สถานประกอบการ ชุมชน และท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรให้ตรงตามความต้องการ และสอดคล้องกับสภาพยุทธศาสตร์ของภูมิภาค เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยวิทยาลัยเทคนิคมหาสารคาม เป็นสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้จัดการเรียนการสอนทั้งระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

เนื่องจากปัจจุบันโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุก ๆ ด้าน ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม การดำเนินชีวิต ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีทำให้ต้องมีการเปลี่ยนแปลงเนื้อหาสาระตามหลักสูตรควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะใหม่ ๆ ที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 สำหรับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ควรเป็นการเรียนจากการค้นคว้าเองของศิษย์ โดยครูช่วยแนะนำ และช่วยออกแบบกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนแต่ละคนสามารถประเมินความก้าวหน้าของการเรียนรู้ของตนเองได้ (ไสว พิกขาว, 2561 : 272) โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะในรายวิชา กฎหมายทั่วไปเกี่ยวกับงานอาชีพ (รหัสวิชา 30001 - 1051) หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง เป็นรายวิชาที่ผู้เรียนอาชีวศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ศึกษาเกี่ยวกับข้อกำหนดและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับงานอาชีพการผลิตและการบริการในสาขาวิชาที่เรียนกฎหมายเกี่ยวกับความปลอดภัย สิ่งแวดล้อม และทรัพย์สินทางปัญญา โดยมีสมรรถนะรายวิชาคือ การแสดงความรู้เกี่ยวกับข้อกำหนดและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับงานอาชีพการผลิตและการบริการ ความปลอดภัย สิ่งแวดล้อม และทรัพย์สินทางปัญญา และสามารถปฏิบัติตามวิธีการและขั้นตอนของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับงานอาชีพได้

จากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในรายวิชา กฎหมายทั่วไปเกี่ยวกับงานอาชีพ (รหัสวิชา 30001 - 1051) โดยผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ ครูผู้สอน ภาควิชาสามัญสัมพันธ์ วิทยาลัยเทคนิคมหาสารคาม เกี่ยวกับการเรียนการสอนในรายวิชา กฎหมายทั่วไปเกี่ยวกับงานอาชีพ พบปัญหาในการเรียนการสอน ดังนี้ 1) ผู้เรียนส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาในบทเรียน แต่ไม่สามารถเขียนตอบอธิบายได้ครบถ้วนและถูกต้อง เมื่อเข้ารับการทดสอบประจำหน่วย และสอบกลางภาค 2) ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่ายเมื่อเรียนด้วยการบรรยาย สังเกตจากจำนวนผู้เข้าเรียนผ่านระบบออนไลน์ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) และ 3) ผู้เรียนให้ข้อเสนอแนะต่อครูผู้สอนเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้สื่อการเรียนการสอน หรือเทคนิคการสอนที่จะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำไปใช้ในการทดสอบ หรือในชีวิตประจำวันได้จริง (อมรรัตน์ อัครสาร, สัมภาษณ์โดย หยกนภา เพชรล้ำ เมื่อ 15 มิถุนายน 2564) และจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชา กฎหมายทั่วไปเกี่ยวกับงานอาชีพ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 ด้วยนักเรียนจำนวน 245 คน พบว่า มีนักศึกษาสอบผ่านเกณฑ์ที่กำหนด (15 คะแนน) จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน จำนวน 96 คน หรือคิดเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละ 39.18 จากจำนวนนักศึกษาทั้งหมด สะท้อนให้เห็นว่า การจัดการเรียนการสอนในรายวิชาดังกล่าวเกิดปัญหาในการเรียนการสอน ทำให้ต้องมีการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น

การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-based learning หรือ PBL) เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากแนวคิดตามทฤษฎีการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์นิยม (Constructivism) โดยให้ผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่ จากการใช้ปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในโลกเป็นบริบทของการเรียนรู้ (Learning Context) เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการคิดวิเคราะห์และคิดแก้ปัญหา รวมทั้งได้ความรู้ตามศาสตร์ในสาขาวิชาที่ตนศึกษา ไปพร้อมกันด้วย การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานจึงเป็นผลมาจากกระบวนการทำงานที่ต้องอาศัยความเข้าใจและการแก้ไขปัญหาเป็นหลัก หากมองในแง่ของยุทธศาสตร์การสอน PBL เป็นเทคนิคการสอน ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เผชิญหน้ากับปัญหาด้วยตนเอง จะทำให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะในการคิดหลายรูปแบบ เช่น การคิดวิจารณ์ญาณ คิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ ฯลฯ (ไพศาล สุวรรณน้อย, 2558 : 78) และสอดคล้องกับแนวคิดของ ทิศนา ขัมมณี (2552 : 137) ที่กล่าวไว้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานเป็นการจัดสภาพการณ์ของการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ปัญหาเป็นเครื่องมือในการช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมาย โดยผู้สอนอาจนำผู้เรียนไปเผชิญสถานการณ์ปัญหาจริง หรือผู้สอนอาจจัดสภาพการณ์ให้ผู้เรียนเผชิญปัญหาและฝึกกระบวนการวิเคราะห์ปัญหาและแก้ปัญหาพร้อมกันเป็นกลุ่ม ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในปัญหานั้นอย่างชัดเจน ได้เห็นทางเลือกและวิธีการที่หลากหลายในการแก้ปัญหานั้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรรถพร มลาศรี (2562 : 95-96) ได้พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับผังมโนทัศน์ที่ส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ชีวิตในสิ่งแวดล้อม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ค่าประสิทธิภาพของกระบวนการและค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์ของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับผังมโนทัศน์มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กวิสรา เสนาบุญ (2563 : 60-61) ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สารละความปลอดภัยในชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพและเป็นตามเกณฑ์ที่กำหนด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อธิภัทร์ นิตยกุลเศรษฐ์ (2563 : 70-71) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปัญหา เป็นฐาน เรื่อง ประเด็นสำคัญทางประวัติศาสตร์ไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ดังนั้น จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงได้ศึกษาการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน รายวิชากฎหมายทั่วไปเกี่ยวกับงานอาชีพ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง เนื่องจากเป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น เกิดความตระหนักและสนใจในการเรียนมากขึ้น รวมทั้งมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนสามารถนำความรู้และประโยชน์ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวันและอนาคตต่อไปได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

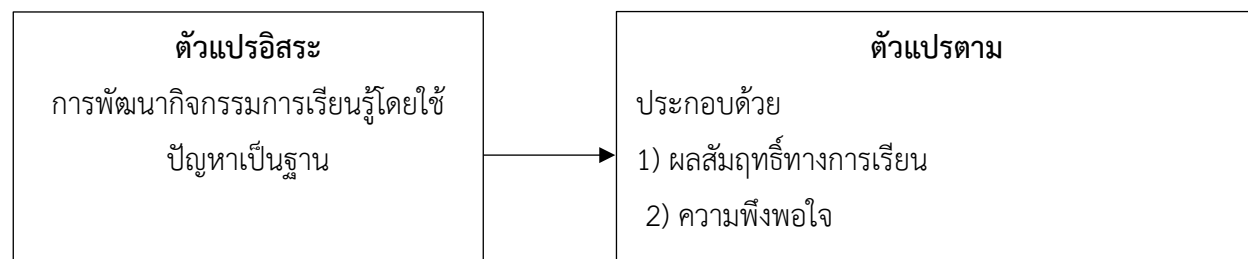
1. เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน รายวิชากฎหมายทั่วไปเกี่ยวกับงานอาชีพ สำหรับ นักศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยใช้ กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน รายวิชากฎหมายทั่วไปเกี่ยวกับงานอาชีพ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน รายวิชากฎหมายทั่วไปเกี่ยวกับงานอาชีพ

สมมติฐานการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน อย่างไร

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาดำรง หนังสือและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหา เป็นฐาน สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ผู้วิจัยสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ นักศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาช่างยนต์ วิทยาลัยเทคนิค มหาสารคาม สังกัดกรมอาชีวศึกษา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 4 ห้อง รวม 175 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาช่างยนต์ วิทยาลัยเทคนิคมหาสารคาม ที่กำลังเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 ห้องเรียน ปวส.1/5, 6 จำนวน 42 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

2. ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความพึงพอใจ

3. เนื้อหาสาระ ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง รายวิชากฎหมายทั่วไปเกี่ยวกับงานอาชีพ และได้สร้างกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 6 แผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย เรื่องที่ 1 กฎหมายเกี่ยวกับหนี้-ละเมิด เรื่องที่ 2 กฎหมายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม เรื่องที่ 3 กฎหมายเกี่ยวกับความปลอดภัย เรื่องที่ 4 กฎหมายเกี่ยวกับลิขสิทธิ์ เรื่องที่ 5 กฎหมายเกี่ยวกับสิทธิบัตร เรื่องที่ 6 กฎหมายเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้า

4. ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินการวิจัย ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 ณ วิทยาลัยเทคนิคมหาสารคาม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ นักศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาช่างยนต์ วิทยาลัยเทคนิคมหาสารคาม สังกัดกรมอาชีวศึกษา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 4 ห้อง รวม 175 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาช่างยนต์ วิทยาลัยเทคนิคมหาสารคาม ที่กำลังเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 ห้องเรียน ปวส.1/5,6 รวม 42 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน รายวิชากฎหมายทั่วไปเกี่ยวกับงานอาชีพ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง จำนวน 6 แผนการจัดการเรียนรู้ รวม 12 ชั่วโมง

2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชา กฎหมายทั่วไปเกี่ยวกับงานอาชีพแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

2.3 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน จำนวน 10 ข้อ แบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

[617]

Citation:

หยกนภา เพชรล้ำ, ชัยวัฒน์ สุภัทรกุล และ ธัญญลักษณ์ เขจรภักดิ์. (2565). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานรายวิชากฎหมายทั่วไปเกี่ยวกับอาชีพสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 2 (6), 611-626

Petchlam, Y., Supakworakul, C., Khechompak, T., (2022). The Development of Problem-based Learning Activities; General Law Course Related to Career for Students at the Diploma Level. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 2 (6), 611-626; DOI: <https://doi.org/10.14456/iarj.2022.167>

การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ขอนหนังสือจากสาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เพื่อนำส่งวิทยาลัยเทคนิคมหาสารคาม สำหรับการขอเพื่อทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย

3.2 ผู้วิจัยจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน โดยผู้วิจัยเป็นผู้ปฏิบัติการสอนเองทุกแผน

3.3 ทำการทดสอบก่อนเรียน และปฏิบัติการสอนโดยผู้วิจัยปฏิบัติการสอนกลุ่มเป้าหมายตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่กำหนดโดยให้กลุ่มตัวอย่างเรียน จำนวน 12 ชั่วโมง (จำนวนแผนการจัดการเรียนรู้ 6 แผน)

3.4 ทำการทดสอบหลังเรียน หลังดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ครบ พร้อมทั้งประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

3.5 นำผลการทดลอง ข้อ 2 และ 3 ไปวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อตรวจสอบสมมติฐาน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ทำการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน รายวิชา กฎหมายทั่วไปเกี่ยวกับงานอาชีพ โดยกำหนดประสิทธิภาพ E_1/E_2 เกณฑ์ 80/80 โดยใช้ค่าร้อยละ

4.2 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน รายวิชา กฎหมายทั่วไปเกี่ยวกับงานอาชีพ โดยใช้สูตร t-test (Dependent t-test)

4.3 วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักศึกษา ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน โดยกำหนดเกณฑ์ในการแปลผลความพึงพอใจ ดังนี้

4.51-5.00	หมายความว่า มีระดับความเหมาะสมมากที่สุด
3.51-4.50	หมายความว่า มีระดับความเหมาะสมมาก
2.51-3.50	หมายความว่า มีระดับความเหมาะสมปานกลาง
1.51-2.50	หมายความว่า มีระดับความเหมาะสมน้อย
1.00-1.50	หมายความว่า มีระดับความเหมาะสมน้อยที่สุด

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test (Dependent Samples)

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 มีผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ตารางที่ 1 การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

ผลการเรียนรู้	N	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	ร้อยละ
ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1)	42	60	51.52	80.14
ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2)	42	30	23.54	82.83
ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ (E_1/E_2) เท่ากับ 80.14/82.83				

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่าประสิทธิภาพของกระบวนการกิจกรรมที่จัดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ (E_1) ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80.14 และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 82.83 แสดงให้เห็นว่าประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับนักศึกษาอาชีวศึกษา มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.14/82.91 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ประสิทธิภาพที่ตั้งไว้คือเกณฑ์ 80/80

ตอนที่ 2 วิเคราะห์การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาก่อนเรียนกับหลังเรียน โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง มีผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ตารางที่ 2 ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

การจัดการเรียนรู้	N	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig
ก่อนเรียน	42	30	12.92	2.19	17.60	0.00**
หลังเรียน	42	30	23.66	1.80		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ที่กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน หลังเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง มีผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ตารางที่ 3 วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. นักศึกษาสนุกกับการร่วมกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน	4.78	0.42	มากที่สุด
2. นักศึกษาได้ร่วมกันทำงานอย่างมีความสุข	4.73	0.44	มากที่สุด
3. นักศึกษาสามารถใช้เทคนิคต่าง ๆ แก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง	4.87	0.33	มากที่สุด
4. นักศึกษาได้เรียนรู้ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ทำให้มีความสนใจใฝ่เรียนรู้มากขึ้น	4.95	0.21	มากที่สุด
5. กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานทำให้กิจกรรมการเรียนรู้ไม่น่าเบื่อ	4.92	0.26	มากที่สุด
6. นักศึกษาประทับใจสื่อการสอนที่ใช้ประกอบกิจกรรมการเรียนรู้	4.82	0.38	มากที่สุด
7. นักศึกษาพอใจที่ได้ทำกิจกรรมการเรียนรู้เป็นกลุ่มโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน	4.85	0.35	มากที่สุด
8. นักศึกษาตื่นเต้นเมื่อได้ทำกิจกรรมการเรียนรู้เป็นกลุ่มโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน	4.90	0.37	มากที่สุด
9. นักศึกษาชื่นชอบที่มีโอกาสได้รับทราบคำแนะนำอย่างสม่ำเสมอทำให้เห็นพัฒนาการของตนเอง	4.73	0.44	มากที่สุด
10. นักศึกษารู้สึกว่าตนเองเรียนดีขึ้น และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้	4.65	0.52	มากที่สุด
โดยรวม	4.82	0.37	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่านักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน มีความพึงพอใจ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.82, S.D. = 0.37) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าโดยรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นักศึกษาได้เรียนรู้ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ทำให้มีความสนใจใฝ่เรียนรู้มากขึ้น ($\bar{X}$ = 4.95, S.D. = 0.21) รองลงมาคือ กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานทำให้กิจกรรมการเรียนรู้ไม่เบื่อ ($\bar{X}$ = 4.92, S.D. = 0.26) และ นักศึกษาตื่นเต้นเมื่อได้ทำกิจกรรมการเรียนรู้เป็นกลุ่ม ($\bar{X}$ = 4.90, S.D. = 0.37)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้ (1) กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงมีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.14/82.83 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด (2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ (3) นักศึกษามีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.82, S.D. = 0.37)

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง อภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน รายวิชากฎหมายทั่วไปเกี่ยวกับงานอาชีพ สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 เท่ากับ 80.14/82.83 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ หมายความว่า แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ส่งผลให้นักศึกษาที่เรียนในรายวิชากฎหมายทั่วไปเกี่ยวกับงานอาชีพ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง จำนวน 42 คน มีคะแนนตามแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้คิดเป็นร้อยละ 80.14 และมีคะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน 23.66 คิดเป็นร้อยละ 82.83 แสดงว่าแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีประสิทธิภาพของกระบวนการสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ประสิทธิภาพของผลลัพธ์เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้วิจัยได้ศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของสถานศึกษาเป็นอย่างดี และศึกษาการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ซึ่งผ่านการหาคุณภาพเครื่องมือจากผู้เชี่ยวชาญ ทำให้ได้เครื่องมือวิจัยที่มีคุณภาพและเมื่อนำไปใช้จัดการเรียนการสอนนักศึกษาให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเป็นอย่างดี มีการทำแบบทดสอบย่อยของแต่ละแผนอย่างดีและส่งตามระยะเวลาที่กำหนด ส่งผลให้ประสิทธิภาพของกระบวนการสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

[621]

และประสิทธิภาพของผลลัพธ์คะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์เป็นไปตามเกณฑ์ เนื่องจากนักศึกษาสามารถทำแบบทดสอบได้ดี เพราะในเวลาเรียนมีการทำกิจกรรมโดยใช้ปัญหาเป็นฐานและทำแบบฝึกหัดหลังเรียน ทำให้นักศึกษาได้ทำงานกลุ่มเพื่อกำหนดประเด็นปัญหาที่ผู้เรียนสนใจหรือได้พบปัญหาที่ใกล้ตัวหรือพบเจอในชีวิตประจำวันเกี่ยวกับกฎหมายมาเป็นฐานในการจัดกิจกรรม ได้ฝึกทักษะการคิดพร้อมทั้งสังเคราะห์ความรู้ที่ได้จากการค้นคว้า โดยการนำเสนอผ่านกระบวนการกลุ่ม และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความคิดเห็นพร้อมทั้งสรุปองค์ความรู้ที่ได้จากปัญหานักศึกษากำหนด จึงทำให้ประสิทธิภาพของผลลัพธ์เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ดังที่ Barrows (2000 : 5-6) ได้กล่าวว่า การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ โดยการนำปัญหาที่ใกล้ตัวและพบเจอในชีวิตประจำวันเป็นตัวนำหรือเป็นฐานในการจัดการเรียนรู้มาเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และนำไปสู่การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้เพื่อจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้น และสอดคล้องกับแนวคิดของ ทิศนา ขัมมณี (2552 : 137) การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานเป็นการจัดสภาพการณ์ของการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ปัญหาเป็นเครื่องมือในการช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมาย โดยผู้สอนอาจนำผู้เรียนไปเผชิญสถานการณ์ปัญหาจริง หรือผู้สอนอาจจัดสภาพการณ์ให้ผู้เรียนเผชิญปัญหาและฝึกกระบวนการวิเคราะห์ปัญหา และแก้ปัญหาาร่วมกันเป็นกลุ่ม ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในปัญหานั้นอย่างชัดเจน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อธิภัทร์ นิตยกุลเศรษฐ์ (2563 : 70-71) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน เรื่อง ประเด็นสำคัญทางประวัติศาสตร์ไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 81.56/81.78

2. นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน รายวิชากฎหมายทั่วไปเกี่ยวกับงานอาชีพ สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบปรนัยเลือกตอบ โดยมีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 12.92 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 23.66 พบว่า ผลสัมฤทธิ์มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสัมพันธทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องมาจากนักศึกษาได้รับการพัฒนาความรู้ต่าง ๆ อย่างมีลำดับขั้นตอนตามกระบวนการใช้วิธีสอนกิจกรรมเป็นฐาน โดยมีกระบวนการสอนตามลำดับขั้นตอน 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การวางแผน ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการ ขั้นตอนที่ 3 ขั้นตรวจสอบ และขั้นตอนที่ 4 ขั้นสะท้อน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานส่งเสริมให้นักศึกษามีการกำหนดปัญหา ที่นักศึกษาให้ความสนใจ นักศึกษาได้แสวงหาความรู้ ค้นคว้าหาคำตอบตามปัญหาที่กำหนดไว้ โดยใช้กระบวนการกลุ่มซึ่งจะมีการกระตุ้นจากบรรยากาศในชั้นเรียน ทำให้เกิดการกระตือรือร้นในการเรียนรู้จากการทำงานกลุ่ม และเกิดการเรียนรู้จากการเรียนรู้ด้วยตนเองจนทำให้เกิดความเข้าใจพร้อมทั้งสามารถรวบรวมองค์ความรู้ สรุปองค์ความรู้ที่ได้ และนำมาถ่ายทอดเพื่อไปใช้แก้ไขปัญหาต่อไปได้ สอดคล้องกับแนวคิดของ สุพัตรา เกษมเรืองกิจ (2551 : 32) ที่ได้กล่าวว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเกิดจากความรู้ ความเข้าใจ

[622]

Citation:

หยกนา เพชรล้ำ, ชัยวัฒน์ สุภควกุล และ ธัญญลักษณ์ เจริญศักดิ์. (2565). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานรายวิชากฎหมายทั่วไปเกี่ยวกับงานอาชีพสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 2 (6), 611-626

Petchlam, Y., Supakworakul, C., Khechompak, T., (2022). The Development of Problem-based Learning Activities; General Law Course Related to Career for Students at the Diploma Level. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 2 (6), 611-626; DOI: <https://doi.org/10.14456/iarj.2022.167>

ความสามารถในการแก้ปัญหา รวมทั้งสมรรถภาพทางสมองด้านต่าง ๆ ที่ได้จากการเรียนรู้และสามารถวัดได้จากเครื่องมือหรือวิธีการที่เหมาะสม สอดคล้องกับงานวิจัยของรุ่งสมทรัพย์ เรื่องศรีอรุณ (2562 : 90-91) ได้ทำการวิจัย เรื่องการพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน PBL เรื่อง ความปลอดภัยในชีวิต กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) การจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน PBL เรื่อง ความปลอดภัยในชีวิต มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.7614 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 76.13 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อธิภัทร นิตยกุลเศรษฐ์ (2563 : 70-71) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน เรื่อง ประเด็นสำคัญทางประวัติศาสตร์ไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัย พบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐานหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 2) ความสามารถในการคิดแก้ปัญหาที่เรียนโดยการจัดการเรียนรู้ แบบปัญหาเป็นฐาน เรื่อง หลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความพึงพอใจของนักศึกษาที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน รายวิชากฎหมายทั่วไปเกี่ยวกับงานอาชีพ สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยรวมความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.82$, S.D=0.37) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 10 ข้อ แสดงว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน มีส่วนช่วยในการพัฒนาความรู้ในรายวิชากฎหมายทั่วไปเกี่ยวกับงานอาชีพ และส่งผลให้นักศึกษามีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ ทั้งนี้เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน มีลักษณะเป็นการเน้นผู้เรียนให้เรียนรู้จากปัญหาที่จะเกิดขึ้นในกระบวนการทำงานในอนาคตหรือปัญหาที่นักศึกษามีข้อสงสัย ทั้งนี้ นักศึกษาทุกคนได้พัฒนาความรู้ด้วยการทำงานกลุ่ม และการนำเสนอองค์ความรู้ที่ได้หน้าชั้นเรียน ทำให้นักเรียนเกิดความมั่นใจ มีความสุข สนุกสนานจากการเรียนรู้ สอดคล้องกับแนวคิดของ ขวลิขิต ชูกำแพง (2551 : 07) ความพึงพอใจเป็นการสนใจ ชื่นชอบ และเต็มใจในการทำงาน จนเกิดความสุขสนุกสนานและรักที่จะทำในกิจกรรมนั้นๆ และสอดคล้องกับแนวคิดของ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553 : 25) ได้ให้ความเห็นว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อการทำงานในทางบวก เป็นความสุขของบุคคลที่เกิดจากการปฏิบัติงานและได้ผลตอบแทนคือ ผลที่เป็นความพึงพอใจที่ทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกกระตือรือร้น มีความมุ่งมั่น และมีขวัญกำลังใจที่จะทำงาน ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะมีผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการทำงาน รวมทั้งส่งผลต่อความสำเร็จ สอดคล้องกับงานวิจัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรจิรา พลราช (2563 : 79-80) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง สมการและการแก้สมการ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจที่มีต่อที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง สมการและการแก้สมการกลุ่มสาระการ

เรียนรู้คณิตศาสตร์ ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.52, S.D. = 0.47) และสอดคล้องกับงานวิจัยของธีรภัทร์ นิตยกุลเศรษฐ์ (2563 : 70-71) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน เรื่อง ประเด็นสำคัญทางประวัติศาสตร์ไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจ ของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ แบบปัญหา เป็นฐานโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่องการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ผู้วิจัยขอแนะนำข้อเสนอแนะในประเด็นต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางและประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจที่จะศึกษางานวิจัย 2 ประเด็น ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผู้วิจัยได้ศึกษางานทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ซึ่งผ่านการหาคุณภาพเครื่องมือจากผู้เชี่ยวชาญ ทำให้ได้เครื่องมือวิจัยที่มีคุณภาพและเมื่อนำไปใช้จัดการเรียนการสอนนักศึกษาให้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมเป็นอย่างดี มีการทำแบบทดสอบย่อยของแต่ละแผนอย่างดีและส่งตามระยะเวลาที่กำหนด ส่งผลให้ประสิทธิภาพของกระบวนการสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด และประสิทธิภาพของผลลัพธ์คะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์เป็นไปตามเกณฑ์ ผู้วิจัยจึงให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมดังนี้

1.1 ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ครูควรศึกษาและทำความเข้าใจแต่ละขั้นตอนของแผนการจัดการเรียนรู้ให้เข้าใจก่อนลงมือปฏิบัติ และควรนำกิจกรรมในแต่ละขั้นตอนของแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ นักศึกษาสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน มีข้อจำกัดเรื่องเวลาในการทำกิจกรรมดังนั้นครูควรคำนึงถึงเวลาในขณะดำเนินกิจกรรมแต่ละขั้นตอนของกิจกรรมการเรียนรู้ตามความเหมาะสม

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ผู้วิจัยได้ศึกษางานทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาได้ทำงานกลุ่มเพื่อกำหนดประเด็นปัญหาที่ผู้เรียนสนใจในชีวิตประจำวันเกี่ยวกับกฎหมายมาเป็นฐานในการจัดกิจกรรม และได้ฝึกทักษะการคิดพร้อมทั้งสังเคราะห์ความรู้ที่ได้จากการค้นคว้า โดยการนำเสนอผ่านกระบวนการกลุ่ม และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความคิดเห็นพร้อมทั้งสรุปองค์ความรู้ที่ได้จากปัญหาที่นักศึกษากำหนด จึงทำให้การเรียนเกิดประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ผู้วิจัยจึงให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมดังนี้

2.1 ครูควรนำรูปแบบการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับชั้นอื่น ๆ เพราะรูปแบบการสอนนี้สามารถพัฒนาความรู้ของนักศึกษาด้วยตนเองและการทำงานเป็นกลุ่มได้ นอกจากนี้แต่ละกิจกรรมสามารถบูรณาการกับรายวิชาอื่นๆ ตามความเหมาะสม

2.2 ควรมีการเปรียบเทียบรูปแบบการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานกับนักศึกษา 2 กลุ่ม คือ กลุ่มควบคุม และกลุ่มทดลอง เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพของแผนการสอนที่ใช้ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

2.3 ควรศึกษาตัวแปรอื่นๆ เพิ่มเติมจากการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ได้แก่ การคิดวิเคราะห์ การคิดแก้ปัญหา การคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

กวิสรา เสนาบุญ (2563). การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเพื่อเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์สาระความรู้ตลอดชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน) : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

ชลิต ชูกำแพง. (2551). การพัฒนาหลักสูตร. มหาสารคาม: ทิศวิพิจาจำกัด.

ทิตนา แคมมณี. (2552). ศาสตร์การสอน. พิมพ์ครั้งที่ 5, กรุงเทพฯ: ด้านสุทธาการพิมพ์จำกัด.

ธีรภัทร์ นิตยกุลเศรษฐ์. (2563). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน เรื่อง ประเด็นสำคัญทางประวัติศาสตร์ไทย กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริม.

ไพศาล สุวรรณน้อย. (2558). การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-based Learning: PBL). เอกสารประกอบการบรรยายโครงการพัฒนาการเรียนการสอน สถาบันพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. [Online] <http://ph.kku.ac.th/thai/images/file/km/pbl-he-58-1.pdf> [20 กรกฎาคม 2565]

รุ่งสมทรัพย์ เรืองศรีอรุณ. (2562). การพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน PBL เรื่อง ความปลอดภัยในชีวิต กลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2563). *หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2563*.

กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.

สุพัตรา เกษมเรืองกิจ. (2551). *ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง นพบุรีศรีนครพิงค์ การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*.

ไสว พักขาว. (2561). *การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 = Learning management to enhance 21st century skills*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.

อรจิรา พลราชม. (2563). *การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง สมการและการแก้สมการ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*.

อรรถพร มลาศรี. (2562). *แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับผังมโนทัศน์ที่ส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ชีวิตในสิ่งแวดล้อม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*.

Barrows, H. S. (1996). *Problem-Based Learning in Medicine and Beyond: a Brief*. Springer Publishing Company.